

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 588

van **GWENNY DE VROE**

datum: 28 mei 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Droogteresistente gewassen - Promotie

De provincie Vlaams-Brabant denkt actief mee na om de langdurige droogte aan te pakken. Zo promoot ze bij landbouwers de teelt van het Zuid-Amerikaanse droogteresistent gewas quinoa. Een proefveld dat eind april 2020 op het Praktijkpunt Landbouw in Herent werd ingezaaid, leverde tot dusver al verrassende resultaten op.

Quinoa kan door zijn diep wortelstelsel beter droogteperiodes trotseren dan groenten zoals aardappelen, suikerbieten en dergelijke. Een dergelijk droogteresistent gewas biedt landbouwers nieuwe perspectieven in tijden van klimaatverandering en grote droogte.

Het Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant wijst daarnaast ook op de voordelen van druppelirrigatie op het vlak van watergebruik. Voor eenzelfde opbrengst is bij druppelirrigatie tot 25 procent minder water nodig. Ook het gebruik van compost in de landbouw heeft voordelen in langdurige droogteperiodes omdat het van de bodem als het ware een spons maakt die water vasthoudt.

1. Is er ook op het Vlaamse niveau sprake van het promoten van het verbouwen van meer droogteresistente gewassen als quinoa?
2. Wordt er ook samengewerkt met de andere Vlaamse provincies om het telen van droogteresistente gewassen aan te moedigen?
3. Is er al een evolutie merkbaar in het areaal quinoa dat in Vlaanderen de afgelopen jaren wordt verbouwd? Graag een overzicht van het areaal de afgelopen drie jaar.
4. Zal de minister ook initiatieven nemen om waterbesparende technieken als druppelirrigatie bij landbouwers te promoten en te ondersteunen?
5.
 - a) Hoeveel van dit soort dossiers werden de afgelopen drie jaar ingediend bij het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor investeringssteun?
 - b) Hoeveel van deze dossiers werden geselecteerd voor steun?
 - c) Hoeveel steun werd daadwerkelijk uitbetaald tijdens de afgelopen drie jaar?
6. Wordt ook het gebruik van compost aangemoedigd met het oog op het verbeteren van de bodemkwaliteit ter bestrijding van de droogte?
7. Welke andere initiatieven worden door Landbouw genomen om de land- en tuinbouwers aan te zetten tot een meer rationeel waterbeheer en watergebruik tijdens droogteperiodes?

8. De minister kondigde al aan het voornemen te hebben om in 2020 een oproep te doen voor projectsteun rond waterbeheer en watergebruik.
 - a) Wanneer zal deze oproep gelanceerd worden?
 - b) In welk budget wordt voorzien en vanwaar komen die middelen?
 - c) Welke concrete inhoudelijke focus zal worden bepaald?
 - d) Wie zal hierop kunnen intekenen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 588 van 28 mei 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. In het kader van de klimaatadaptatie wordt in het onderzoek en de verdeling van rassen in toenemende mate geselecteerd op droogteresistentie.
2. Het komt de betrokken vereniging toe om te duiden met wie men samenwerkt.
3. Onderstaande tabel toont de evolutie van het areaal quinoa tijdens de voorbije 4 jaar.

Tabel 1. Evolutie van het Vlaamse areaal aan quinoa in de periode 2017-2020

Campagne	Areaal (ha)	Aantal percelen	Aantal landbouwers
2020	34,41	17	13
2019	26,10	11	9
2018	45,44	20	10
2017	30,82	13	10

Bron: Departement Landbouw en Visserij

4. Ja, via onder meer VLIF-investeringssteun, projectsteun voor innovatie en steun voor de uitvoering van operationele programma's door producentenorganisaties in de groenten- en fruitsector.
5. a-b) In tabel 2 is een overzicht opgenomen van het aantal ingediende en geselecteerde investeringen m.b.t. druppelirrigatie voor VLIF-investeringssteun.

Tabel 2. Aantal aangevraagde en geselecteerde investeringen m.b.t. druppelirrigatie voor VLIF-investeringssteun in de periode 2017-2019

jaar	aantal aangevraagde investeringen	aantal geselecteerde investeringen
2017	44	42
2018	57	56
2019	22	22

Bron: Departement Landbouw en Visserij

- c) Tabel 3 bevat een overzicht van de uitbetaalde VLIF-investeringssteun voor investeringen m.b.t. druppelirrigatie.

Tabel 3. Uitbetaalde VLIF-investeringssteun voor investeringen m.b.t. druppelirrigatie in de periode 2017-2019

jaar	toegekend steunbedrag (euro)
2017	84.472
2018	107.728
2019	117.139

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Hierbij moet opgemerkt worden dat de goedgekeurde investeringen in de regel niet direct verband houden met de aangevraagde, of met de geselecteerde investeringen in dezelfde periode. De aangevraagde investeringen moeten immers uitgevoerd zijn, vooraleer de aanvrager effectief steun kan verkrijgen.

6. Compost wordt algemeen erkend als een goede bodemverbeteraar. Compost draagt bij aan de waterretentie en mogelijk ook aan de watergeleidbaarheid (capillariteit).

Het gebruik van compost wordt aangemoedigd via projectwerking (bv. het North Sea Region Interreg project SOILCOM, waarin ILVO samen met het Proefcentrum voor de Aardappelteelt (PCA), het Proefstation voor de Groenteteelt in Sint-Katelijne-Waver (PSKW) en het Proefcentrum voor Sierteelt (PCS) als Vlaamse partners participeren), via compostorganisatie en via het regelgevend kader van het mestdecreet. In het mestdecreet wordt de boerderijcompostering gefaciliteerd omdat bij gebruik van gecertificeerde compost als meststof slechts 50% van de totale P₂O₅-inhoud van de compost in rekening moet worden gebracht.

Diverse demonstratieprojecten, nu en in het verleden, werden/worden gesubsidieerd om het gebruik van compost aan te moedigen. Een voorbeeld van dergelijk demonstratieproject is 'Circulaire koolstofopbouw voor een betere bodem', dat loopt van 1 juli 2020 tot 30 juni 2022 en uitgevoerd wordt door het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw, de Bodemkundige Dienst van België, het Agrobeheerscentrum Eco², de Nationale Proeftuin voor Witloof en PIBO-Campus. In dat project wordt aan landbouwers gedemonstreerd dat het opslaan van koolstof in de bodem in de vorm van organische stof zo belangrijk is voor de bodem dat het als een levensverzekering kan worden gezien. Het is de drijvende kracht van veel factoren die in klimatologisch onzekere tijden nog extra belangrijk zijn, zoals een goede waterhuishouding. Dit project wil het organische stofgehalte verhogen door landbouwers aan te zetten tot kringlooplandbouw en het gebruik van beschikbare reststromen. Van stalmest over compost en miscanthus tot houtsnippers, er zijn verschillende strategieën die een antwoord kunnen bieden op de problematiek van vandaag.

Via het Vlaams landbouw investeringsfonds (VLIF) worden investeringen die specifiek gebruikt worden in het kader van compostaanmaak en -verspreiding gesubsidieerd aan het subsidiepercentage van 30%. Hierbij gaat het over een compostkeerder en een compostverspreider.

Het gebruik van compost wordt sterk aangemoedigd als een van de manieren om zich te wapenen tegen waterschaarste.

7. Jaarlijks wordt een oproep voor het indienen van demonstratieprojecten gelanceerd om landbouwers aan te zetten duurzame methoden toe te passen. De oproep in 2017 was gericht op demonstratieprojecten die landbouwers sensibiliseren om innoverende technieken te gebruiken en om te besparen op het gebruik van water, bv. via waterspaarbekkens, hergebruik van water, watermeters, irrigatietechnieken, ... De volgende demonstratieprojecten werden gesubsidieerd:
 - Beredeneerd beregenen van openluchtgroenten en aardappelen;
 - Demonstratie van druppelirrigatie in groenten en fruit;
 - Goed drinkwater, het onzichtbare goud op een veeteeltbedrijf (gebruik van alternatieve waterbronnen);
 - Praktijkhaalbare opvang en hergebruik van water op trayvelden aardbei zonder milieu belastende lozing;
 - Slim Omgaan met Spuistroom (S.O.Spuistroom).

De projectuitvoerders hebben de afgelopen twee jaar in het kader van deze projecten heel wat demonstratieactiviteiten en studiedagen op poten gezet en brochures en artikels gepubliceerd om waterbesparende technieken (irrigatietechnieken, beregeningsmodellen,...) te promoten en te tonen hoe ze in de praktijk op een haalbare manier kunnen worden toegepast. Deze projecten werpen nu hun vruchten af en het sensibiliseringsmateriaal wordt in de toekomst verder gebruikt.

Land- en tuinbouwers kunnen bovendien via KRATOS gratis een wateradvies krijgen op maat van hun bedrijf waarbij ook een wateraudit uitgevoerd wordt. Deze adviezen kunnen er mee voor zorgen landbouwers aan te zetten tot een meer rationeel waterbeheer en watergebruik. Tijdens deze wateraudits wordt het waterverbruik in kaart gebracht en wordt er een waterbalans opgemaakt. Daarbij wordt er onder meer bekeken welke alternatieve waterbronnen het bedrijf kan gebruiken (bv. opvang hemelwater) en waar water eventueel hergebruikt of bespaard kan worden. Er wordt in deze wateraudit ook een inschatting gemaakt van de extra waterbehoefte die nodig is in periodes van droogte. Dan wordt bekeken welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn. Daarnaast is er ook aandacht voor verbetermogelijkheden en worden een aantal alternatieven uitgewerkt om het waterbeheer op het bedrijf te verbeteren d.m.v. waterbesparende maatregelen of het omschakelen naar andere meer duurzame types van waterbronnen.

8. De modaliteiten voor de nieuwe projectoproep worden momenteel voorbereid door de administratie.